

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАКАЗ

21.01.2013

м. Київ

№ 41

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
7 лютого 2013 р.
за № 229/22761

Про організацію паліативної допомоги в Україні

На виконання ст. 8, 33 Основ законодавства України про охорону здоров'я та з метою організації надання паліативної допомоги невиліковним хворим

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити:

1.1. Порядок надання паліативної допомоги, що додається.

1.2. Перелік медичних показань для надання паліативної допомоги, що додається.

2. Міністру охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, начальникам управлінь (головних управлінь) охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій забезпечити виконання цього наказу.

3. Директору Департаменту реформ та розвитку медичної допомоги М. Хобзею забезпечити подання цього наказу у встановленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Толстанова О.К.

5. Цей наказ набуває чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Р. Богатирьова

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
охорони здоров'я України
21.01.2013 № 41
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
7 лютого 2013 р.
за № 229/22761

ПОРЯДОК надання паліативної допомоги

I. Загальні положення

1.1. Цим Порядком установлюється порядок надання паліативної допомоги.

1.2. Паліативна допомога надається закладами охорони здоров'я за умови наявності сертифіката державної акредитації закладу охорони здоров'я, ліцензій Міністерства охорони здоров'я на право провадження господарської діяльності: з медичної практики; з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

1.3. Координацію роботи з питань надання паліативної допомоги здійснюють в межах компетенції Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ України), Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управління (головні управління) охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій (далі – управління (головні управління) охорони здоров'я).

1.4. У цьому Порядку основні терміни та поняття вживаються в такому значенні:

загальна паліативна допомога – паліативна допомога, яка надається паліативному пацієнту від моменту встановлення діагнозу невиліковного прогресуючого захворювання медичними працівниками відповідно до їх спеціалізації;

паліативна допомога – вид медичної допомоги, який дозволяє покращити якість життя паліативного пацієнта та допомогти членам його родини шляхом запобігання та полегшення страждань невиліковно хворої людини;

паліативне лікування – складова частина паліативної допомоги, яка включає надання адекватного ефективного знеболення, медикаментозної терапії, медико-психологічної реабілітації, хірургічних та інших методів лікування, догляду;

паліативний пацієнт – пацієнт усіх вікових груп, хвороба якого не піддається лікуванню, спрямованому на одужання (далі – Пацієнт);

спеціалізована паліативна допомога – паліативна допомога, яка надається Пацієнту зі складними потребами, які не можуть бути адекватно вирішені на первинному рівні надання медичної допомоги.

II. Завдання паліативної допомоги

2.1. Основним завданням паліативної допомоги є забезпечення максимально можливої якості життя Пацієнту і членам його родини

шляхом вирішення фізичних, психологічних і духовних проблем, які мають місце у Пацієнта.

2.2. Основні складові паліативної допомоги: попередження та лікування хронічного больового синдрому; симптоматична терапія, догляд, психологічна і духовна підтримка Пацієнта та його родини.

2.3. Надання паліативної допомоги ґрунтується на принципах доступності, високої якості, безперервності та наступності з урахуванням етичного і гуманного ставлення до Пацієнта та членів його родини.

2.4. Паліативна допомога передбачає моніторинг стану Пацієнта та застосування необхідних високоспеціалізованих діагностичних і лікувальних методів при зміні статусу Пацієнта.

III. Організація надання паліативної допомоги

3.1. Паліативна допомога надається безоплатно за направленням закладу охорони здоров'я.

3.2. Форми надання паліативної допомоги в стаціонарних, амбулаторних умовах або вдома визначаються залежно від стану Пацієнта та його родини.

3.3. При наданні паліативної допомоги з метою забезпечення адекватного контролю болю лікарі мають право призначати Пацієнту опіоїдні анальгетики та інші препарати, що містять наркотичні та психотропні речовини, відповідно до вимог чинного законодавства.

3.4. Статус Пацієнта визначається лікуючим лікарем з моменту встановлення діагнозу невиліковного прогресуючого захворювання з прогнозованою тривалістю життя.

3.5. Підстави для госпіталізації Пацієнта:

визначений статус Пацієнта;

відсутність можливості здійснення паліативної допомоги вдома.

3.6. Рішення про госпіталізацію приймає лікуючий лікар за умови інформованої згоди Пацієнта або його законних представників.

3.7. Підстави для виписки Пацієнта із закладу охорони здоров'я:

наявність показань для надання спеціалізованої медичної допомоги в іншому закладі охорони здоров'я;

наявність можливості надання паліативної допомоги вдома;

власне бажання Пацієнта або його законних представників.

3.8. Загальна паліативна допомога надається вдома та в закладах охорони здоров'я, які надають первинну медичну допомогу.

3.9. Спеціалізована паліативна допомога надається мультидисциплінарною командою, до складу якої входять медичні працівники, які отримали спеціальну підготовку з надання паліативної допомоги, психологи, соціальні працівники, спеціалісти з надання духовної підтримки та інші фахівці за потребою, а також волонтери, найближчі родичі або законні представники Пацієнта.

3.10. Спеціалізована паліативна допомога надається вдома та в закладах охорони здоров'я вторинного та третинного рівнів надання медичної допомоги.

3.11. Ліжковий фонд закладів охорони здоров'я, що надають паліативну допомогу, та адміністративно-територіальна одиниця, що обслуго-

вується цими закладами, визначаються залежно від потреб населення в паліативній допомозі, медико-соціальних, демографічних, географічних та інших особливостей регіону.

3.12. Паліативна допомога Пацієнту, хворому на туберкульоз та на ВІЛ-інфекцію/СНІД, надається у відповідних спеціалізованих лікувально-профілактичних закладах.

3.13. Статистичні показники летальності не впливають на загальні показники закладу охорони здоров'я.

**Директор Департаменту
реформ та розвитку медичної допомоги**

М. Хобзей